

Een verdieping op de monitor sociale veerkracht

Cloïn, M.; Eugster, A.; Jeeninga, W.; Paenen, S.A.M.; Rijkers, A.C.J.C.; Smeets, A.; Kroesbergen, I.

Document version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2017

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Cloïn, M., Eugster, A., Jeeninga, W., Paenen, S. A. M., Rijkers, A. C. J. C., Smeets, A., & Kroesbergen, I. (2017). Een verdieping op de monitor sociale veerkracht. Kwetsbaar Brabant.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

factsheet

Kwetsbaar Brabant

Een verdieping op de monitor Sociale Veerkracht

Kwetsbaarheid belemmert mensen om optimaal deel te nemen aan de samenleving. De Provincie Noord-Brabant zet zich in om kwetsbare mensen te ondersteunen, zodat ook zij aansluiting vinden in onze maatschappij. Het provinciale programma Sociale Veerkracht moet er voor zorgen dat meer mensen kunnen delen in en bijdragen aan een goede kwaliteit van leven in Brabant.

Het project 'Kwetsbaar Brabant. Een verdieping op de monitor Sociale Veerkracht' sluit aan bij de ambities van de Provincie om kwetsbaarheid in beeld te brengen en vanuit sociale veerkracht bij te dragen aan handelingsperspectief om maatschappelijke uitval te voorkomen. In opzet verloopt het project via twee fasen die elkaar versterken en waarbij inzichten en kennis van professionals, ervaringsdeskundigen en de wetenschap gecombineerd aan bod komen. Deze factsheet bevat enkele voorbeelden van wat de eerste fase van Kwetsbaar Brabant heeft opgeleverd.

Kwetsbaarheid in beeld

Voor dit project is een definitie en een denkmodel voor Kwetsbaarheid ontwikkeld. Hierin wordt kwetsbaarheid gezien als een voorstadium van maatschappelijke uitval en bepaald door een opeenstapeling van factoren in zeven domeinen, te weten: inkomen, woonomgeving, lichamelijke gezondheid, psychische gezondheid, dagelijkse bezigheden, sociale samenhang en leefstijl (zie de figuur hiernaast). Op basis hiervan is een gezamenlijke indicatorenset opgesteld. Hiermee is kwetsbaarheid voor 376 wijken van de 66 Brabantse gemeenten in beeld gebracht door middel van geografische kaarten voor de zeven domeinen afzonderlijk en het totaalbeeld kwetsbaarheid.

Alle kaarten van Kwetsbaar Brabant zijn te raadplegen op

www.kwetsbaarbrabant.nl

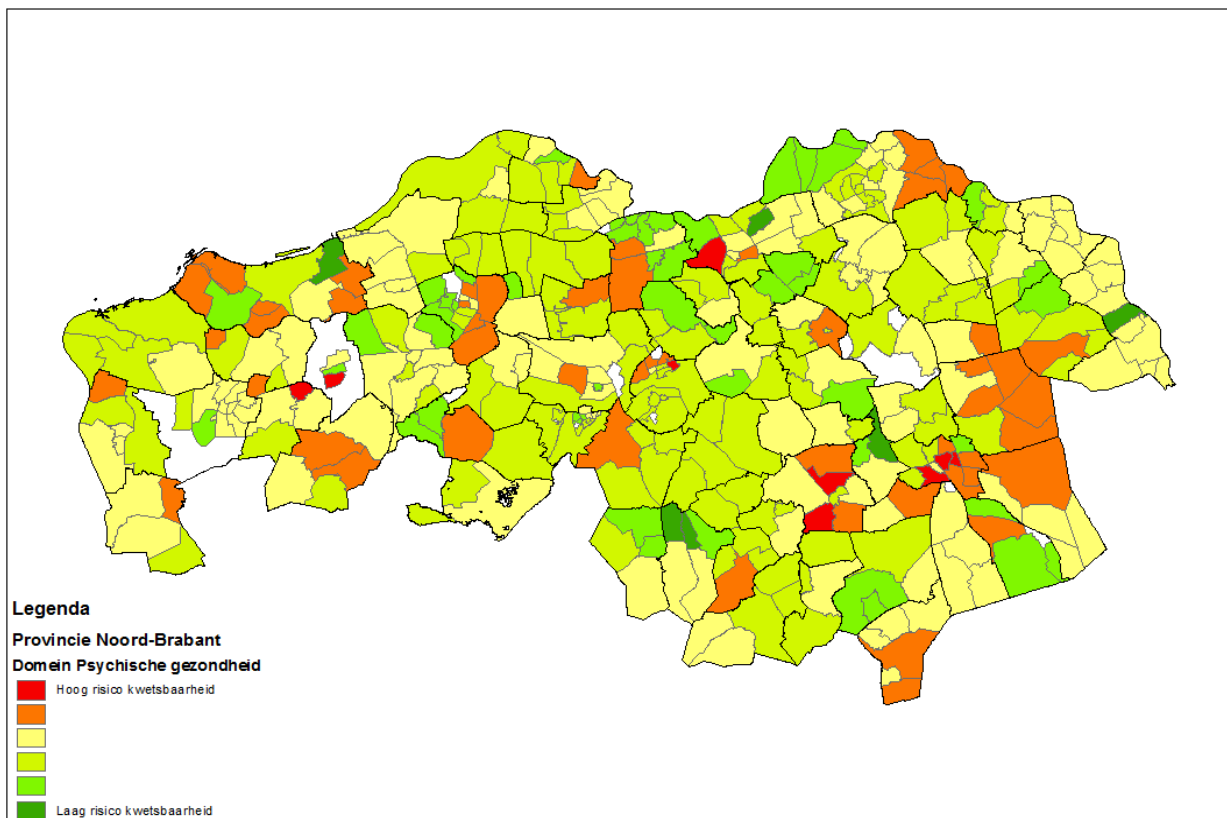
Domeinen

Op basis van de resultaten van de verschillende indicatoren binnen een domein is een domeinscore berekend. Een domeinscore is een maat voor het risico op kwetsbaarheid in een wijk voor een specifiek domein. Deze score bestaat uit zes categorieën, variërend van minst kwetsbaar (laag risico op kwetsbaarheid) tot meest kwetsbaar (hoog risico op kwetsbaarheid).

Een voorbeeld: het domein psychische gezondheid

Bij het domein psychische gezondheid gaat het om de indicatoren psychische problemen, zelfmoordgedachten en weinig regie over eigen leven. De meest kwetsbare wijken op het domein psychische gezondheid (op onderstaande kaart oranje en rood) zijn verspreid over heel Brabant. Tien wijken, verspreid over zes gemeenten (Eindhoven, Etten-Leur, Helmond, 's-Hertogenbosch, Oisterwijk en Rucphen), hebben op dit domein een hoog risico. In de gemeenten Etten-Leur en Oisterwijk is sprake van een groot contrast tussen de wijken; variërend van een vrij laag tot een hoog risico op kwetsbaarheid op het domein psychische gezondheid.

Deze resultaten kunnen aanleiding zijn voor een beleidsdialoog, waarin mede aan de hand van de onderliggende indicatoren met betrokkenen in de wijk besproken wordt hoe maatschappelijke uitval te voorkomen is.

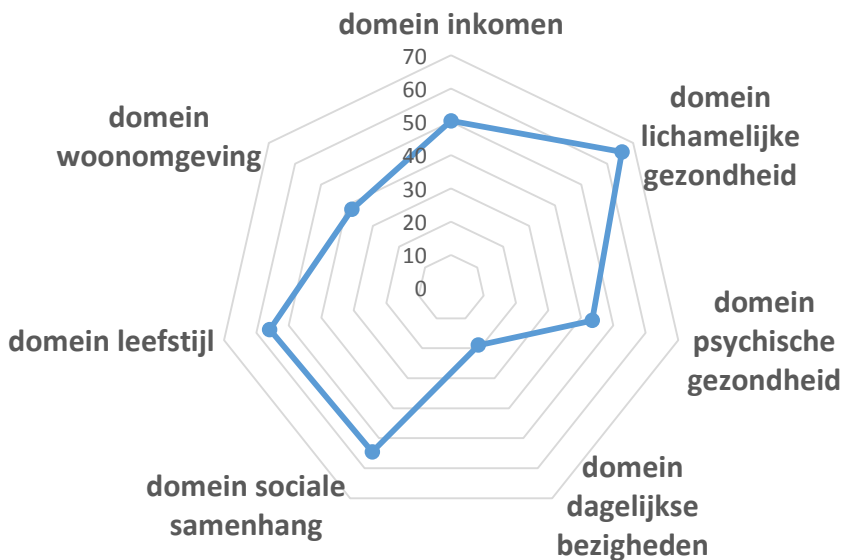

Via www.kwetsbaarbrabant.nl zijn de geografische kaarten te raadplegen. Het betreft hier:

- Acht provinciale kaarten op wijkniveau: zeven provinciale kaarten van de afzonderlijke domeinen en één provinciale kaart van het totaalbeeld kwetsbaarheid
- Per gemeente acht gemeentekaarten op wijkniveau: zeven gemeentekaarten van de afzonderlijke domeinen en één gemeentekaart van het totaalbeeld kwetsbaarheid

De spiderplot: domeinen vergelijken

Ter illustratie van de verschillende domeinscores zijn in onderstaande figuur de scores van de zeven domeinen van een wijk als voorbeeld weergegeven in een 'spiderplot'. Op deze manier is het mogelijk de domeinscores van een wijk naast elkaar te leggen en onderling te vergelijken. Een hoge domeinscore betekent een hoog risico op kwetsbaarheid op het betreffende domein en wordt weergegeven als een punt aan de buitenkant van het web. Hoe dichterbij het middelpunt, hoe lager de domeinscore en dus hoe lager het risico op kwetsbaarheid op het betreffende domein.

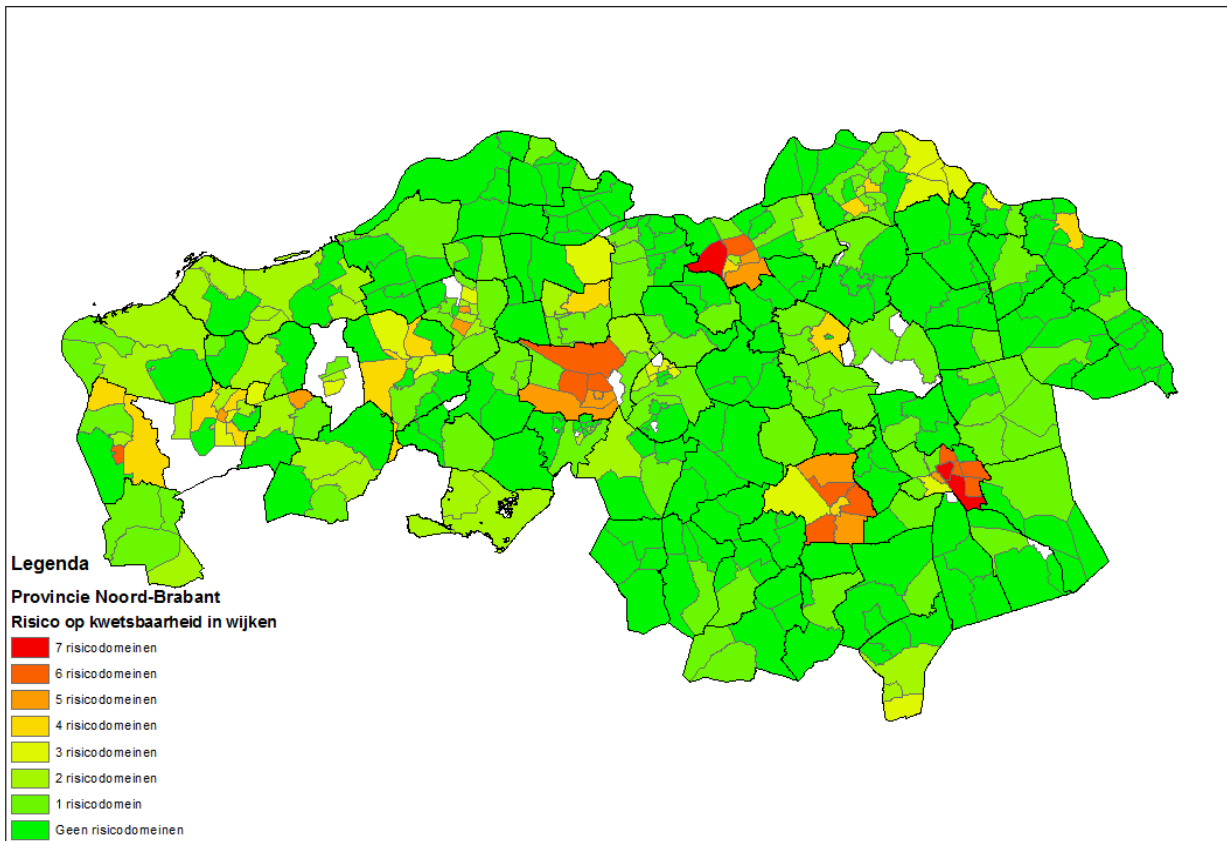

De wijk in dit voorbeeld scoort het hoogst op het domein lichamelijke gezondheid en is op dit domein dus het meest kwetsbaar. De score van het domein dagelijkse bezigheden ligt het dichtst bij het middelpunt; op dit domein is deze wijk het minst kwetsbaar. Met behulp van de dataset, ontwikkeld in Kwetsbaar Brabant, kunnen dergelijke plots geleverd worden. De plots kunnen gebruikt worden als startpunt voor het verdiepend gesprek met de betrokkenen in een wijk.

Totaalbeeld Kwetsbaarheid in Brabant

Naast de afzonderlijke domeinscores is het totaalbeeld van kwetsbaarheid van belang. Hiervoor is gebruik gemaakt van het aantal risicodomeinen in een wijk, waarbij alle domeinen even zwaar meewegen. Er is sprake van een risicodomein als de wijk op het betreffende domein in een van de twee hoogst kwetsbare categorieën valt (op de domeinkaarten zijn dit de oranje- en roodgekleurde wijken). Hoe hoger het aantal risicodomeinen van een wijk, hoe hoger het totaalbeeld kwetsbaarheid. Het totaalbeeld kwetsbaarheid bestaat dus uit acht categorieën, variërend van geen risicodomein tot zeven risicodomeinen.

Op de volgende kaart is te zien op hoeveel domeinen een wijk 'kwetsbaar' scoort, weergegeven als het aantal risicodomeinen per wijk. In totaal zijn 376 wijken in kaart gebracht. Ruim de helft van de wijken, verspreid over heel Brabant, is op geen enkel domein kwetsbaar. Echter, 15 wijken (4%), geconcentreerd in vijf (middel)grote gemeenten zijn kwetsbaar op tenminste zes domeinen. Binnen gemeenten loopt het aantal risicodomeinen per wijk soms sterk uiteen. Soms hebben alle wijken in een gemeente een vergelijkbaar risico op kwetsbaarheid op een bepaald domein. Maar binnen een gemeente kunnen wijken met een vergelijkbaar aantal risicodomeinen ook verschillen in de domeinen waarop ze kwetsbaar zijn.

Kwetsbaarheid in Brabant in beeld gebracht

Met de geografische kaarten van Kwetsbaar Brabant kunnen gemeenten en wijken onderling vergeleken worden en kunnen gemeenten hun kwetsbare wijken identificeren. Vooral de afzonderlijke domeinscores bieden handvaten voor gemeenten om per wijk in te zoomen op datgene wat de wijk kwetsbaar maakt. Vervolgens is de dialoog met de betrokkenen in de wijk belangrijk: Wat zeggen de resultaten? In hoeverre zijn deze herkenbaar? De kaarten zijn vooral bedoeld als signaleringsinstrument en nodigen uit tot een verdere verdieping en het gesprek over hoe sociale veerkracht te benutten om maatschappelijke uitval te voorkomen. Dit willen we gaan doen in de tweede fase van Kwetsbaar Brabant.

Meer achtergrondinformatie over Kwetsbaar Brabant is te lezen in het verdiepend rapport *'Kwetsbaar Brabant. Een verdieping op de monitor Sociale Veerkracht'*. Alle kaarten van Kwetsbaar Brabant zijn te raadplegen op www.kwetsbaarbrabant.nl

Kwetsbaar Brabant is een samenwerking tussen de drie Brabantse GGD's, het RIVM en Tranzo/Tilburg University (verenigd in de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Brabant), Telos en het PON.

Correspondentie via: j.c.m.cloin@uvt.nl
 T (013) 466 4419

Opdrachtgever: Provincie Noord-Brabant

